

10 ΜΑΡ. 2014

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
 ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
 ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
 Τηλ. επικ.: 210 7767 023**

Αθήνα, 07 -03-2014

Αρ. Πρωτ.: 155

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
 Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
 Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Οικονομικών
2. Βουλευτή: κ. Παναγιώτη Μελάς
 (δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
 της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 6476/21-02-2014

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 6476/21-02-2014 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Παναγιώτης Μελάς, με θέμα: «Υψηλό το κόστος προσφυγής στη Δικαιοσύνη», σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Αναφορικά με την επιβολή παραβόλων επί των ενδίκων μέσων της έφεσης, της αναίρεσης και της αναψηλάφησης, η αιτιολογική έκθεση επί του επίμαχου άρθρου (12 παρ. 2) του ν. 4055/2012 αναφέρει τα εξής: *«Στη δικαστηριακή πρακτική παρουσιάζεται το φαινόμενο να ασκούνται προπετώς τα ένδικα μέσα, κυρίως της έφεσης και της αναίρεσης, αλλά και της αναψηλάφησης, παρά το γεγονός ότι οι πρωτόδικες αποφάσεις είναι τεκμηριωμένες και έχουν επιλύσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα νομικά και ουσιαστικά ζητήματα. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις αποβλέπουν στο να αποτρέπεται η άσκηση αβασίμων ενδίκων μέσων. Έτσι ο διάδικος εκείνος που καταθέτει κάποιο από τα ανωτέρω ένδικα μέσα υποχρεώνεται να προκαταβάλει, με ποινή το απαράδεκτο, χρηματικό παράβολο με κλιμακούμενο ποσό, αναλόγως με το είδος του ασκούμενου ένδικου μέσου. Εάν νικήσει κατά τη δίκη, που με δική του πρωτοβουλία άνοιξε, το καταβληθέν παράβολο θα του επιστραφεί, διαφορετικά το δικαστήριο θα διατάξει την εισαγωγή τούτου στο δημόσιο ταμείο».*

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι της ως άνω ρύθμισης εξαιρούνται οι διαφορές των άρθρων 663 (εργατικές διαφορές), 677 (διαφορές από αμοιβές για παροχή εργασίας) και 681 Β (διαφορές διατροφής) ΚΠολΔ, όπως επίσης ότι με το άρ. 93 παρ. 1 του ν. 4139/2013 προβλέφθηκε ότι *«σε περίπτωση που ασκήθηκε ένα ένδικο μέσο από ή κατά*

περισσότερων διαδικών κατατίθεται ένα παράβολο από τους εκκαλούντες, αναιρεσείοντες ή αιτούντες».

Περαιτέρω, αναφορικά με την επιβολή δικαστικού ενσήμου και επί των αναγνωριστικών αγωγών, η αιτιολογική έκθεση επί του επίμαχου άρθρου (70) του ν. 3994/2011 (με τον οποίο εισήχθη η εν λόγω ρύθμιση) αναφέρει τα εξής: «Με την άσκηση και συζήτηση μιας αγωγής ο πολίτης κινητοποιεί ένα πολυδάπανο δημόσιο μηχανισμό. Οφείλει συνεπώς να καταβάλει τέλος, ώστε να ενισχύεται η δυνατότητα της πολιτείας να οργανώνει κατά τον καλύτερο τρόπο το σύστημα απονομής δικαιοσύνης. Κατά τη συζήτηση των αγωγών τα καταψηφιστικά αιτήματα τούτων, ως επί τω πλείστον τρέπονται σε αναγνωριστικά, με συνέπεια να αποφεύγεται η καταβολή δικαστικού ενσήμου επί του αντικειμένου της δίκης (αιτουμένου κεφαλαίου και των επ' αυτού τόκων). Η πρακτική αυτή στερεί το Ελληνικό Δημόσιο και άλλους φορείς (ΤΑΧΔΙΚ και άλλα ασφαλιστικά ταμεία) από σημαντικά έσοδα, ενώ οδηγεί σε καταστρατηγήσεις και κατάχρηση δικονομικών δυνατοτήτων. Με την επιβολή τέλους δικαστικού ενσήμου και επί αναγνωριστικών αγωγών στις οποίες περιλαμβάνονται βεβαίως και οι καταψηφιστικές μετά τον περιορισμό του αιτήματός τους σε μόνο το αναγνωριστικό, θα επέλθει αύξηση των δημοσίων εσόδων, ενώ θα αποτραπεί η συζήτηση προπετών και αβασίμων αγωγών. Σημειώνεται εδώ ότι το τέλος δικαστικού ενσήμου συνυπολογίζεται στη δικαστική δαπάνη που θα επιδικαστεί υπέρ του ενάγοντος και εις βάρος του αιτηθέντος εναγομένου».

Επιπρόσθετα, αναφορικά με την επιβολή παραβόλου για την κατάθεση της έγκλησης, η αιτιολογική έκθεση επί του επίμαχου άρθρου (28 παρ. 1) του ν. 4055/2012 αναφέρει τα εξής: «Η κατάθεση μηνύσεων και εγκλήσεων βαίνει συνεχώς αυξανόμενη και εκ του γεγονότος ότι υποβάλλονται αδαπάνως. Είναι ορθό ο κινητοποιών το σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης να καταβάλει υπέρ του Δημοσίου ένα συμβολικό ποσό γι' αυτό, τέτοιο όμως ποσό που να μην αναιρείται η πρόσβαση στη δικαιοσύνη του παθόντος πολίτη. Με το άρθρο αυτό ορίζεται με σαφήνεια ότι ο εγκαλών κατά την υποβολή της έγκλησης είναι υποχρεωμένος να καταθέσει παράβολο υπέρ του Δημοσίου ποσού εκατό (100) ευρώ. Σε περίπτωση μη κατάθεσης του παραβόλου, η έγκληση δεν εξετάζεται στην ουσία και απορρίπτεται ως απαράδεκτη από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Κατά της άνω διάταξης του εισαγγελέα πλημμελειοδικών (με την οποία απορρίπτεται η έγκληση ως απαράδεκτη λόγω μη κατάθεσης του παραβόλου) δεν επιτρέπεται προσφυγή, κατά το άρθρο 48, ενώπιον του εισαγγελέα εφετών».

Εντούτοις, επισημαίνεται ότι εξαιρούνται από την κατάθεση παραβόλου οι δικαιούχοι νομικής βοήθειας, όπως αυτοί προσδιορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 3226/2004, ενώ δεν απαιτείται κατάθεση παραβόλου και για τα εγκλήματα κατά της γενετήσιας

ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής και τα εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας. Επίσης, για αξιόποινες πράξεις που τελούνται σε βάρος δημοσίων οργάνων και υπαλλήλων κατά την άσκηση των ανατεθειμένων σε αυτούς καθηκόντων, ο παθών υποβάλλει την έγκληση ατελώς και χωρίς την κατάθεση παραβόλου.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η αναπροσαρμογή του τέλους πολιτικής αγωγής από 10 σε 50 ευρώ προβλέφθηκε στην υπ' αριθμ. 123827/23.12.2010 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ τ. Β' 1991/23.12.2010).

Επίσης, η αναπροσαρμογή του μεγαρόσημου (με το άρ. 10 παρ. 7 του ν. 4043/2012), ως βασικής πηγής εσόδων του ΤΑΧΔΙΚ, αιτιολογείται από την εισηγητική έκθεση της ρύθμισης με το σκεπτικό ότι η τελευταία αύξηση του πόρου του μεγαρόσημου του ΤΑΧΔΙΚ έγινε το 1993, ενώ εν τω μεταξύ οι αρμοδιότητες και οι σκοποί του ΤΑΧΔΙΚ σταδιακά επεκτάθηκαν και προσαρμόστηκαν στις σύγχρονες ανάγκες των δικαστικών κτιρίων, των σωφρονιστικών καταστημάτων και του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Ακόμη, αναφορικά με την επιβολή παραβόλου επί ενδίκου βοηθήματος ή μέσου ενώπιον οποιουδήποτε τακτικού διοικητικού δικαστηρίου, προκειμένου αυτό να εισαχθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας με πράξη τριμελούς επιτροπής, η αιτιολογική έκθεση επί του επίμαχου άρθρου (40) του ν. 4055/2012 αναφέρει ότι *«τα αιτήματα των διαδίκων στην επιτροπή για την εισαγωγή υποθέσεων στο Συμβούλιο της Επικρατείας συνοδεύονται, επί ποινή απαραδέκτου, από παράβολο, με σκοπό να αποτρέπονται τα προφανώς αβάσιμα αιτήματα»*.

Επίσης, αναφορικά με την υποχρέωση προκαταβολής ποσοστού 50% του οφειλόμενου, σύμφωνα με την πρωτόδικη απόφαση, φόρου, δασμού ή τέλους, για την παραδεκτή άσκηση έφεσης σε φορολογικές και τελωνειακές εν γένει διαφορές, η αιτιολογική έκθεση επί του άρ. 22 του ν. 3900/2010 αναφέρει τα εξής: *«Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται ο συγκεκριασμός της ανάγκης άμβλυνσης των δυσμενών για το Δημόσιο συνεπειών από τη διατήρηση επί μακρό χρονικό διάστημα δικαστικών εκκρεμοτήτων στις φορολογικές και τελωνειακές υποθέσεις, με το σεβασμό του δικαιώματος του διοικουμένου για παροχή δικαστικής προστασίας και επανάκριση της υπόθεσής του από δευτεροβάθμιο δικαστήριο, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 6 και 7 της ΕΣΔΑ και του άρθρου 2 του 7ου Πρωτοκόλλου της. Για να μην παρατείνεται επί μακρόν η είσπραξη των φορολογικών εσόδων, όταν έχει ήδη μεσολαβήσει πρωτόδικη δικαστική κρίση, με την οποία έχει αναγνωρισθεί η υποχρέωσή του, επιβάλλεται, επί ποινή απαραδέκτου της έφεσης, η καταβολή μέχρι την πρώτη δικάσιμο ποσοστού 50% του οφειλόμενου, σύμφωνα με την*

πρωτόδικη απόφαση, κύριου φόρου δασμού ή τέλους εν γένει, εκτός αν έχει χορηγηθεί αναστολή σύμφωνα με το άρθρο 209Α, δηλαδή αν έχει κριθεί με την απόφαση επί της αιτήσεως αναστολής ότι η έφεση είναι προδήλως βάσιμη».

Κατά την εφαρμογή του ανωτέρω νομοθετικού πλαισίου, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξετάζει συνεχώς όλες τις παραμέτρους, υπό το πρίσμα του δικαιώματος του πολίτη για προσφυγή στη δικαιοσύνη όπως καθιερώνεται από το Σύνταγμα (άρθρο 8) και την ΕΣΔΑ (άρθρο 6). Σε περίπτωση που κριθεί απαραίτητο να υπάρξουν παρεμβάσεις ή τροποποιήσεις, θα προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιο να σας ενημερώσει είναι το συνερωτώμενο Υπουργείο Οικονομικών.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Ε. Γαβανά

